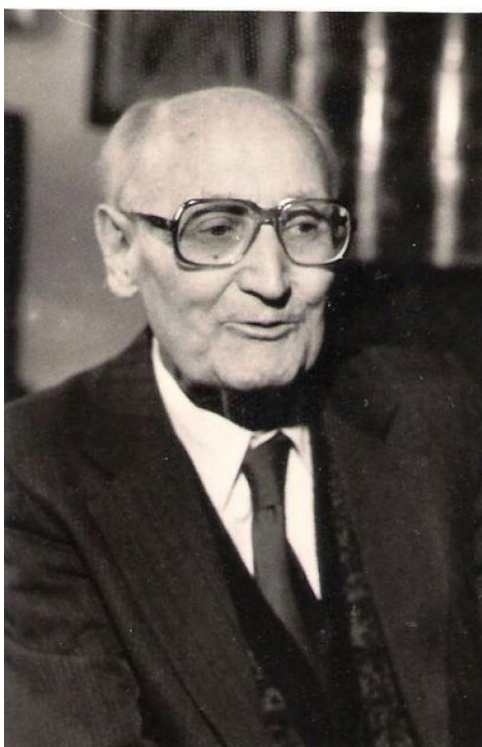

Németh Alajos

Sopronkőhidán született 1904. december 31-én Németh Alajos püspöki tanácsos, plébános, nyugalmazott lelkész-hittanár, történétíró.

A helyi elemi iskolában, 1916 és 1920 között a győri Bencés gimnázium diákjaként tanult. Négy évig a győri küsszeminárium növendéke volt, majd 1924-től 1928-ig teológus hallgató a győri nagyszemináriumban. A népszerű, tehetséges fiú az irodalmi egyesület tagja, majd elnöke lett. Szépen szavalt, elbeszéléseket és értekezéseket írt, verseit megjelentették a „Reménysugár” c. diáklapban. 1928-ban Győrben szentelték pappá, első szentmiséjét a soproni dómban mondta. Újmiséjére szülőfalujában került sor, a fegyházban Kőhida fennállása óta ez volt az első szentmise.

1928. augusztusában Magyaróvárra helyezték, részt vett a helyi keresztény szocialista párt létrehozásában. A szociális kérdésekre való nyitottsága miatt sok kritika érte. Az 1930-as évek elején Szakonyban adminisztrátor, Győrben kórházi lelkész és Tanítóképző Intézet Internátusának prefektusa volt. 1935 végén Dr. Büchner László prelátus mellé került karkáplánnak a soproni Dóm templomba.

Németh Alajos 1935 decemberében szigorlatozott római jogból Szegeden, majd egyházjogból. Ugyanakkor kánonjogi doktorrá avatták. 1940-ben plébánosi vizsgát tett, 1941. november 25-én sikerrel megszerezte hittanári oklevelét. Embersége, lelki nagysága az 1940-es években teljesedett ki, amikor a világháború a városban is érezhetővé vált. Bombák hulltak, Sopron rommá vált, kórházakká váltak az iskolák, ő akkor is a munkáját végezte: sebesülteket

vigasztalt, romot takarított, talicskán szállított élelmet a rászorultaknak, és naponta temette a hantolatlan holtakat. Közben minden fontos mozzanatát feljegyezte ezeknek az időknek, elkészítette a soproni háborús halottak névjegyzékét.

1948 nyarán, az iskolák államosítása ellen tüntető tanulóifjúság demonstrációját követően), az ÁVH Dr. Németh Alajos hittanárt is letartóztatta. Huszonegy hónapot töltött internáló táborokban. Szabadulása után még sokáig rendőri felügyelet alatt tartották, s egy ideig hittanári állásától is megfosztották. Az indoklás így marasztalta el Dr. Németh Alajost: „Éleseszű, meg nem alkuvó papvezető, a mai rendszer halálos ellensége.” Huszonegy hónapot töltött internáló táborokban. Megpróbáltatásai után még négy évtizeden át szolgálta Istenét, felekezetét és a közjó ügyét. 1962-ig ismét karkáplán Sopronban, 1962-től két évig Tápszentmiklóson, 1964-től tíz éven át Bagyogszováton lelkész. 1974-ben vonult nyugállományba, de nyugdíjasként is ellátta a soproni orsolyita templom igazgatását 1983-tól 1991-ig.

Ezen teendői mellett írta és rendezte emlékiratait. Olykor egy-egy részletet közzé is tett belőlük, a Soproni Szemle, a Soproni Füzetek és a Történelmi Szemle hasábjain. A második világháborús feljegyzéseinek nagyobb része megjelent (Dr. Hiller István–Dr. Németh Alajos: A háború és a felszabadulás krónikája 1979.). Dr. Németh Alajos megérhette a rendszerváltást és életében megindult könyveinek teljes kiadása is. Először az internálótábori napló jelent meg Papok a rács mögött címen 1991-ben, majd a háborús borzalmak helyi krónikája, a Sopron könnyes-véres dátumai 1993-ban. A Sóhajok palotája című könyve a kőhidai fegyház történetét mutatja be, ez a munka 1993-ban a Lakitelek Alapítvány 4. helyezését nyerte el.

Szinte élete utolsó pillanatáig dolgozott. 1993. szeptember 15-én hunyt el Sopronban, Vörös Istvánné, Komlós Klára így búcsúzott tőle: „Talpig jellemes, megalkuvást és kompromisszumot nem ismerő ember volt. Hitéért, elveiért és egyházhűségéért nagy áldozatokat hozott: ette az internáltak keserű kenyerét, de ez mit sem változtatott azon, hogy mindvégig derűs, harmonikus és kiegyensúlyozott ember maradt. Életével valósította meg a nyolc boldogság és az evangélium szellemét.” Németh Alajos hamvai az új Szent Mihály temetőben nyugszanak.

Az Orsolya téren márványtábla őrzi emlékét, amelyet Kutas László készített. A hittanár és templomigazgató hosszú és áldásos tevékenységét örökíti meg a tábla:

„Ebben az iskolában tanított és a templom lelkésze volt Dr. Németh Alajos 1904-1993. Püspöki tanácsos, középiskolai hittanár és Sopron krónikása, aki bátran vállalta papi hitvallását, segítette az üldözötteket és pótolhatatlan helytörténeti ismereteket hagyott ránk.

Születésének 100-dik évfordulója alkalmából közadakozásból állították a hívek, családja, tanítványai és barátai. 2005. december 6.”

Irodalom:

Sarkady Sándor (szerk.): Aranykönyv 2000. Sopron, 1999. p. 192.

Sarkady Sándor: Németh Alajos (1904–1993) In: Soproni szemle 48. évf. 1. sz. (1994). p. 82–85.

Kisalföld, XLVIII. évf. 217. szám, 1993. szeptember 16. p. 6. és szeptember 23. p. 6.

Vörös Istvánné, Komlós Klára: Dr. Németh Alajos atya emlékezete In: Hitvallás, 2013. évi (XIV. évfolyam) 9. sz.

Internet:

Interjú Varga Máriával: Emlékeim Dr. Németh Alajos katolikus lelkész nagybátyámról elérhetősége:

<http://www.emlekpontok.hu/hu/interjutar/emlekeim-dr-nemeth-alajos-katolikus-lelkesz-nagybatyamrol> letöltés: 2018. 08.24.